

نویسنده:
یونئی پتی فور
مترجم:
محمود عبوضی

ارزش‌یابی دانش‌آموزان در کلاس تربیت بدنی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

کردن به دانش‌آموز برای این که توپ را به خوبی پرتاب کند، مهم‌تر از این است که آن را دورتر پرتاب کند.

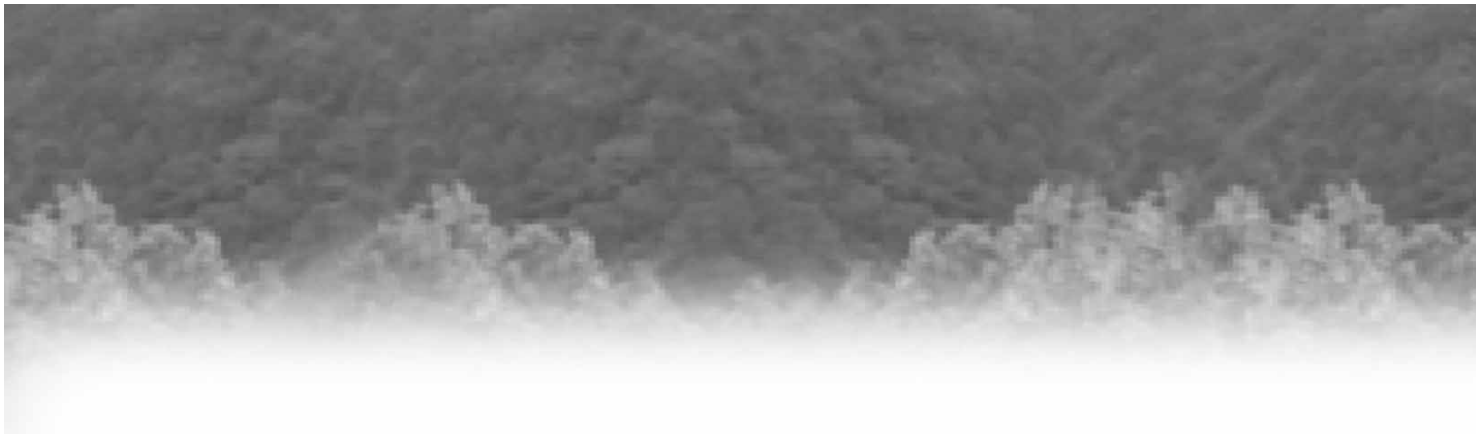
در این مقاله، ارزش‌یابی منحصر به فردی از مفاهیم حرکتی در حیطه‌ی تربیت بدنی ارائه خواهیم کرد. در وهله‌ی اول، درباره‌ی نقش تربیت بدنی بحث می‌کنیم. سپس چهاربخش اصلی ارزش‌یابی در تربیت بدنی را به اجمال مطرح خواهیم کرد که شامل آمادگی جسمانی، مهارت‌های روانی حرکتی، درک شناخت و اجرای مؤثر خواهد بود.

شعر و نحوه‌ی سرودن آن ارزیابی کنید، ولی در تربیت بدنی به سادگی می‌توانید، حاصل واقعی آموزش خود را ارزیابی کنید. در تربیت بدنی باید تلاش‌های واقعی دانش‌آموزان را در زمینه‌های روانی حرکتی، شناختی و عاطفی، از طریق مشاهده‌ی اجرای واقعی آن‌ها ارزیابی کنید.

خوش‌بختانه، ارزش‌یابی در تربیت بدنی با اجرای عملی صورت می‌پذیرد. در تربیت بدنی باید تأمل بیشتری بر فرایند عمل داشته باشید تا به نتیجه‌ی کار. برای مثال، کمک

همان‌طور که در هر زمینه‌ای ارزش‌یابی وجود دارد، شما به عنوان معلم ورزش، بر اساس هدف‌هایی که در کلاس تربیت بدنی تعیین کرده‌اید، موظفید از چگونگی یادگیری دانش‌آموزان ارزش‌یابی به عمل آورید. از آن‌جا که فقط از طریق آزمون‌های سنتی نمی‌توان به ارزیابی معتبری دست یافت، برای این که ارزیابی شما معتبر و دقیق باشد، باید با آموزش‌های کلاس مطابقت داشته باشد.

برای مثال، شما احتمالاً نمی‌توانید قابلیت‌های یک کودک را در نگارش یک

ویژگی های ارزش یابی در تربیت بدنی

۱. در فرایند ارزش یابی، حتی به دانش آموزی که احتمالاً در شلوغی کلاس، از دید شما پنهان مانده است، به طور انحصاری توجه می کنید.
۲. ارزش یابی لزوماً اطلاعاتی را به شما می دهد که درمی یابید، کلاس به عنوان یک مجموعه، چگونه پیشرفت کرده است.
۳. ارزش یابی این بازخورد گران بها را به شما می دهد که به عنوان معلم تربیت بدنی، عملکرد شما چگونه بوده و طرح درس شما به چه نحوی اجرا شده است.
۴. هنگامی که برنامه ی کلاسی را طراحی و رهبری می کنید، ارزش یابی به عنوان ابزار آموزشی گران بهایی به یاری شما می آید.

تمرکز بر فرد

از آن جا که نمی توان در آن واحد اجرای عملی ۳۰ دانش آموز را ارزش یابی کرد، باید راه هایی بیابید تا به طور معنی داری بر اجرای هر یک از افراد متمرکز شوید. این عمل را می توانید به شیوه های متفاوتی، از جمله ثبت رویدادها با خط قرمز در دفتر روزانه ی خود، انجام دهید.

هنگامی که از یک دانش آموز، بخشی از طرح درس تربیت بدنی را که آموزش داده اید، ارزش یابی می کنید، اطلاعاتی به دست می آورید که می توانید در جهت بهتر شدن برنامه ی خود در مواجهه با نیازهای فردی

دانش آموزان از آن استفاده کنید. برای مثال، اگر مشاهده کردید که دانش آموزی تکنیک «اورهند» در تنیس را به خوبی انجام می دهد، باید او را تشویق کنید، توپ را دورتر پرتاب کند. اما اگر مشاهده کردید که او این تکنیک را به خوبی اجرا نمی کند، باید در پی یافتن راهکاری باشید تا در کلاس تربیت بدنی، بازخورد سودمندتری در جهت یادگیری هر چه بهتر به او بدهید.

تشخیص پیشرفت کلاس

در نتیجه ی ارزش یابی از دانش آموزان در یک مهارت ویژه یا بخشی از آن، اطلاعاتی به دست می آورید که شما را متوجه چگونگی پیشرفت و یا عدم پیشرفت کلاس به عنوان یک مجموعه می کند.

اگر بیشتر دانش آموزان مهارت را به خوبی انجام می دهند، درمی یابید که احتمالاً اثر مستقیمی بر یادگیری مهارت یا تصور کلی آن داشته اید. اما اگر تشخیص دادید که تعداد قابل توجهی از دانش آموزان در فهم مهارت یا تصور کلی آن وامانده اند، بدانید که در این بخش باید زمان بیشتری صرف کنید و راه دیگری برای نزدیک شدن به آن بیابید. اطلاعاتی که از ارزش یابی به دست می آورید، به شما امکان می دهد، گروه مناسب و یک دستی از دانش آموزان را در اختیار داشته باشید که به طرز شایسته ای با یکدیگر رقابت کنند. ممکن است تشخیص دهید که دانش آموزان برای اجرای مهارت یا تصور کلی آن، آمادگی لازم را ندارند.

اگر چنین بود، به عقب برگردید و کار پایه ای بیشتری را در رابطه با بخشی که می خواهید ارزیابی کنید، انجام دهید. یا آموزش آن مهارت را به یک بخش کاملاً مجزا و به زمان آینده موکول کنید.

در کلاس تربیت بدنی، تصمیم معلم باید مبتنی بر ارزیابی پیشرفت فردی دانش آموزان باشد، نه ارزیابی بر اساس امتیاز یک آزمون تنها. نتایج ارزش یابی کاربرد مهمی در تفکیک برنامه ی آموزش، طراحی برنامه ی آموزشی سالانه، طراحی درس های هفتگی، تشخیص نیازهای ویژه ی کودکان، ارتباط با والدین و تشخیص چگونگی تأثیر برنامه دارد. در کلاس تربیت بدنی، کودکان بر اساس امتیازات آزمون آمادگی جسمانی و یا بر اساس یک آزمون مهارتی مجرد ارزش یابی می شوند. برای مثال، نمره ی دانش آموز بر اساس امتیاز او در یک آزمون آمادگی جسمانی استاندارد و یا تعداد دفعاتی که بتواند به طور مستمر از روی یک طناب بپرد، معین می شود.

ارزیابی تدریس تربیت بدنی

به عنوان یک معلم تربیت بدنی چه تأثیری داشته اید؟ برنامه ی شما چه تأثیری داشته است؟ اگر دریافتید که کلاس شما به عنوان یک مجموعه، در ارزش یابی به خوبی عمل نکرده است، نباید دلسرد شوید. باید راه هایی بیابید تا باعث اصلاح تدریستان شود. شاید لازم باشد کلاس یک همکار را مشاهده کنید. علاوه بر این، اگر نوار ویدیویی

برای این که ارزیابی شما معتبر و دقیق باشد، باید با آموزش های کلاس مطابقت داشته باشد

تدریس خود را در کلاس ببینید، اطلاعات فوق العاده گران بهایی درباره‌ی تکنیک های آموزش و دیدگاهتان به شما ارائه می کند. حتی می توانید از یک متخصص تربیت بدنی ابتدایی درخواست کنید، کلاس شما را مشاهده کند، انتقادهای سازنده ای ارائه دهد و تمرینات کمکی به جایی را پیشنهاد کند. به این ترتیب می توانید، مجموعه ای از برنامه های خود را ارزیابی و در صورت امکان اصلاح کنید. ارزیابی برنامه، ارزش یابی را با کفایت تر و عینی تر می سازد. سپس می توانید تصمیم بگیرید که بر کدام یک از بخش ها تأکید کنید و بر کدام یک تأکید نکنید. اگر دریافتید که به طور کلی دانش آموزان در ارزش یابی به خوبی عمل کرده اند، از عملکرد خود راضی باشید. اما به عنوان معلم تربیت بدنی، هنوز باید بکوشید تا پیاموزید و سطح آگاهی خود را ارتقا دهید.

ارزش یابی، ابزاری برای آموزش

لزمی ندارد که زمان با ارزش آموزش را از ارزش یابی جدا کنید. اگر سرگرم ارزیابی دانش آموزان هستید، این زمان را به زمان های تمرین و فکر کردن تقسیم کنید. این عمل جنبه ی شناختی یادگیری را افزایش می دهد. براین اساس، دانش آموزان می آموزند تا فکر کنند که چگونه یاد می گیرند و به جای این که تنها به نتیجه ی عمل فکر کنند، روی فرایند یادگیری متمرکز شوند. علاوه براین، مشاهده ی پیشرفت خودشان محرک بزرگی برای

آن ها خواهد بود.

فرایند ارزش یابی باید مرحله ی بعدی آموزش را مشخص کند و شما نیز باید بتوانید، به نیازهای علمی جدید پاسخ دهید. اگر ناگزیر بودید، برنامه ی آموزشی خود را بر اساس ارزش یابی تنظیم کنید، از چه راهی استفاده می کردید؟ به مفهوم «تسلط در یادگیری» توجه کنید. مفهوم مذکور بر این فرضیه استوار است که اگر زمان کافی به کودکان داده شود و از آن ها حمایت به عمل آید، تمام آن ها می توانند، استاندارد معینی از مهارت را فرا بگیرند. اصولی که در ادامه می آید، مفهوم تسلط در یادگیری را روشن می کند:

۱. کودکان حتماً نباید در همان زمان آموزش، موفقیت را تجربه کنند.
۲. ارزش یابی هر کودک باید مبتنی بر این باشد که تا چه حدی بر مهارت مسلط شده است.
۳. ارزش یابی باید هم بستگی مستقیمی با برنامه ی آموزشی داشته باشد (دانش آموزان باید بدانند که چه چیزی را انتظار دارید که یاد بگیرند. شما آموزش می دهید و آن چه را که آموزش داده اید، ارزش یابی می کنید).
۴. ارزش یابی باید شکل واقع بینانه و قابل اجرای یادگیری باشد.
۵. ارزش یابی باید بر پیشرفت در زمان معینی استوار باشد. اگر این اصول را پی گیری کنید، حقیقتاً ارزش یابی، ابزاری برای یادگیری خواهد بود.

زمینه های ارزش یابی

ارزش یابی در تربیت بدنی دارای انواع گوناگون است؛ از جمله:

- آزمون های آمادگی جسمانی که آمادگی های مرتبط با تندرستی را ارزش یابی می کنند؛ مانند: آمادگی قلبی تنفسی، قدرت و استقامت عضلانی، انعطاف پذیری و ترکیب بدن (نسبت توده ی چربی بدن به توده ی بدون چربی).
- آزمون های مهارت روانی حرکتی که آزمون های ویژه ی اجرای مهارت های حرکتی خاص را شامل می شوند؛ مثل: توانایی در لی لی کردن با یک الگوی حرکتی پالایش یافته.
- آزمون های شناختی که ادراک دانش آموزان را از چگونگی اجرا می سنجند؛ برای مثال: مهارت های حرکتی را چگونه می توان به طرز صحیح اجرا کرد، قدرت عضلانی چگونه افزایش می یابد، چه طور می شود با توپ مدافعین حریف را گول زد، و...

ارزش یابی مؤثر، محرک بهبود روابط اجتماعی و طرز برخورد مناسب دانش آموزان در مجموعه ی تربیت بدنی است. اگر برنامه ی آموزشی تربیت بدنی به طرز مناسبی طراحی شده باشد، موارد ذکر شده را به طور متعادل آموزش می دهد و ارزش یابی می کند.